

Những người đến từ các quốc gia có bệnh sốt rét có thể mang trong người mầm bệnh thiếu máu di truyền. Lý do liên quan đến bệnh sốt rét là nhờ mang mầm bệnh thiếu máu di truyền, nên lại có thể chống được những hậu quả ngặt nghèo do bệnh sốt rét gây ra.

Những người mang mầm bệnh thiếu máu di truyền phần lớn không có bệnh. Họ là những người khỏe mạnh, có thể họ bị thiếu máu chút ít, nhưng không có ảnh hưởng gì đến sức khỏe của họ.

Ở Hòa Lan hiện có nhiều người đến từ các quốc gia quanh biển Địa Trung Hải, Phi Châu hoặc Á châu. Cũng có nhiều người Hòa Lan có nguồn gốc tổ tiên ở những vùng nói trên. Những người này có thể là những người mang những mầm bệnh thiếu máu di truyền trên, mà đôi khi nó dẫn tới những loại bệnh thiếu máu di truyền trầm trọng nơi con cái của họ, như bệnh Thalassemie major (*thường có nơi những người đến từ vùng Địa Trung Hải*) hay bệnh Sikkkelcelziekte (*hồng cầu có dạng như mặt trăng bị khuyết*).

Tính trung bình, cứ 20 người trên thế giới thì có 1 người mang mầm bệnh thiếu máu di truyền này.

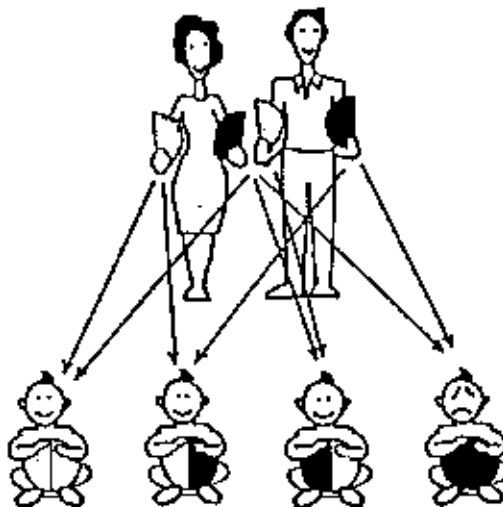
Như đã nói ở trên, những người mang mầm bệnh thiếu máu di truyền lại chống được những hậu quả trầm trọng do bệnh sốt rét gây ra, nên ở những vùng có bệnh sốt rét thì tỷ lệ những người mang mầm bệnh này lại cao hơn. Trong thực tế, tỷ lệ người mang mầm bệnh của mỗi dân tộc trên thế giới đều khác nhau, tùy thuộc vào (xuất xứ của) các sắc dân của dân tộc đó.

Ở Hòa Lan, nơi bệnh sốt rét chưa bao giờ đe dọa trầm trọng sức khỏe của dân chúng, tỷ lệ những người mang mầm bệnh thiếu máu di truyền được thống kê như sau:

- Khoảng 1/1300 người có gốc Bắc Âu.
- Khoảng 1/30 người mà tổ tiên đến từ những vùng có bệnh sốt rét hoành hành.

- Khoảng 1/15 người mới di dân từ những vùng Địa Trung Hải (Thổ Nhĩ Kỳ, Ma-rốc, Ý, Hy Lạp v.v.), Phi Châu, Trung Đông, Viễn Đông (Trung Quốc, Ấn Độ, Nam Dương và vùng Đông Nam Á) và vùng Trung Mỹ (Suriname, Curacao và vùng Nederlandse Antillen v.v.).

Mặc dù những người mang mầm bệnh (hầu như) không cảm thấy mình bị bệnh, nhưng mỗi người cần nên biết mình có mang mầm bệnh hay không, bởi ba lý do như sau:

Những người bị bệnh thiếu máu thường được chữa bằng thuốc viên có chất sắt. Nếu là bệnh thiếu máu di truyền thì việc chữa trị này thường không cần thiết và ngay cả có khi có hại cho sức khỏe.

- Những triệu chứng bệnh (mệt mỏi) có thể có nơi người mang mầm bệnh thiếu máu di truyền có khi do bởi thiếu sinh tố B11 (foliumzuur). Việc này có thể chữa trị cách đơn giản.
- Lý do thứ ba và là lý do quan trọng nhất là trong trường hợp cả cha lẫn mẹ đều là người mang mầm bệnh thì con cái họ sinh ra có nhiều rủi ro mang bệnh thiếu máu di truyền trầm trọng, dù cha mẹ đều mạnh khỏe.

Chỉ cần đi xét nghiệm máu, bạn sẽ biết chắc chắn là mình có mang mầm bệnh hay không. Bác sĩ gia đình chỉ cần lấy một ống máu nhỏ để xét nghiệm là đủ.

Bạn không cần phải lo lắng gì cả nếu biết mình có mang mầm bệnh thiếu máu di truyền. Mọi người, nam hay nữ, mang mầm bệnh trong người, đều hầu như không có một triệu chứng bệnh nào cả. Nhưng nhờ xác định được mình mang mầm bệnh trong người, việc chữa trị những chứng mệt mỏi (nếu có) cũng sẽ chính xác hơn.

Người mang mầm bệnh không truyền nhiễm bệnh này cho những người chung quanh và cũng sẽ không bị bệnh này.

Nếu bạn muốn có con và là người mang mầm bệnh thì điều quan trọng là bạn cần biết xem người bạn đời của mình có mang mầm bệnh hay không.

Một cặp vợ chồng mạnh khỏe và có mang mầm bệnh thiếu máu di truyền có thể sinh ra những đứa con khỏe mạnh, nhưng mỗi lần mang thai, thì tỷ lệ rủi ro có một đứa con bị bệnh thiếu máu di truyền trầm trọng là 1/4 (25%) như hình vẽ minh họa trên đây. Bệnh thiếu máu di truyền trầm trọng hầu như không chữa lành được.

Hiện nay, những cặp vợ chồng mà cả hai đều mang mầm bệnh thiếu máu di truyền (risicopaar = những cặp rủi ro cao) và muốn có con, có thể được giúp đỡ để khỏi sinh ra những đứa con bị bệnh trầm trọng này.

Nếu bạn nghĩ mình ở trong trường hợp này, bạn có thể tới gặp bác sĩ gia đình của mình để biết thêm chi tiết và xin được chuyển tới một trong những Trung Tâm Trị Liệu Di Truyền ở Hòa Lan để có những lời khuyên về việc di truyền thật chính xác cũng như để được xét nghiệm về rủi ro, hầu tránh có con mang bệnh trên.

For genetic counseling you may contact:

Polikliniek Klinische Genetica:

Amsterdam-UMC

UMC Groningen

LUMC

Maastricht UMC

Radboud UMC

Erasmus MC

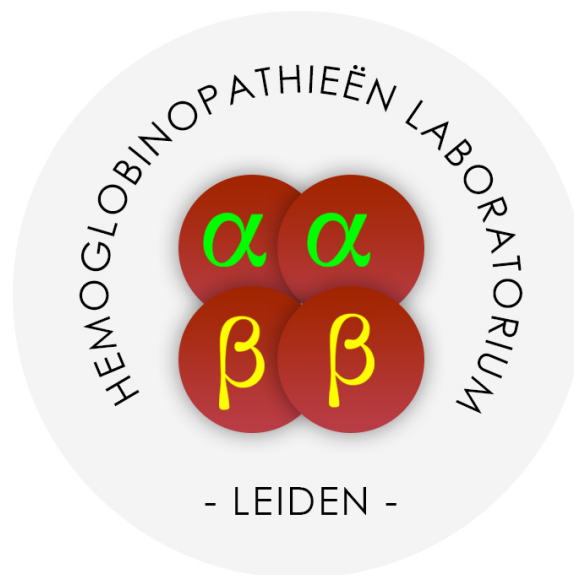
UMC Utrecht

The Hemoglobinopathieën Laboratorium is reference laboratory for research and diagnostics of hereditary blood diseases at the department of Clinical Genetics at the Leiden University Medical Center.

O&O Building-2, Eindhovenweg 20, PO 9600, 2300RC Leiden.

E-mail: c.l.harteveld@lumc.nl

<http://www.hbpinfo.com>

Erfelijke bloedarmoede ?

**Những chứng bệnh
thiếu máu di truyền.**

**Nên đi xét nghiệm hay
không?**

**Is onderzoek
bij u zinvol ?**

The information in the brochure was edited by the Hemoglobinopathieën Laboratorium in Leiden with consent of O.S.C.A.R.-Nederland, Stichting SANITAS Nederland and Vereniging van Samenwerkende Ouders en Patiënten Organisatie in January 2001. Last revision July 2021.

Vietnamees